

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA ZADAŃ III ETAPU KONKURSU BIOLOGICZNEGO

Uwagi do modelu odpowiedzi.

1. Ukośniki zastosowane w tekstach modelu odpowiedzi rozdzielają alternatywne odpowiedzi ucznia (np. nazwy, pojęcia, przymiotniki, czasowniki).
2. W nawiasach wpisano możliwe, ale nieobligatoryjne elementy odpowiedzi ucznia

Zadanie 1. (0–1)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania
Obiektów I: 40 Obiektów II: 5	1p. – za podanie obliczenia i prawidłowej odpowiedzi 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 2. (0–2)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania
2.1. B	2.1. 1p. – za podanie prawidłowej odpowiedzi 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi
2.2. Kurza ślepotą – <u>polega na problemach z widzeniem o zmierzchu</u> lub przy słabym oświetleniu a wynika <u>z niedoboru/braku barwnika w pręcikach</u> .	2.2. 1p. – za podanie prawidłowej odpowiedzi 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 3. (0–3)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania
3.1. C	3.1. 1p. – za podanie prawidłowej odpowiedzi 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi
3.2. FPFP	3.2. 2p. – za poprawne podanie czterech odpowiedzi 1p. – za poprawne podanie trzech odpowiedzi i jednej błędnej, 0p. – za więcej niż jedną błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Zadanie 4 (0-2)

4.1. Pokreślone wyrażenia: <ul style="list-style-type: none"> • <u>protistów</u> • <u>komara widliszka</u> • <u>wysoka gorączka</u>. 	4.1. 1p. – za podkreślenie trzech prawidłowych wyrażen w zdaniach 0p. – za podkreślenie mniej niż trzech prawidłowych wyrażen w zdaniach lub brak odpowiedzi
---	--

4.2. Komary w eksperymencie zdecydowanie preferowały zapach osób chorych na malarię. Można skonstruować pułapkę zapachową z zapachem, osób chorych, która będzie wylapywać komary- zmniejszać ich populację i dzięki temu ograniczyć przenoszenie zarodźca malarycznego/malarii	4.2. 1p. – za podanie realnego sposobu 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi
--	--

Zadanie 5. (0–4)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania
Nazwa/Funkcja/Przystosowanie A. miękisz asymilacyjny/ przeprowadzanie fotosyntezy/obecność licznych chloroplastów B. miękisz spichrzowy/ magazynowanie substancji odżywczych/ obecność leukoplastów wypełnionych ziarnami skrobi C. miękisz powietrzny (aerenchyma) / utrzymywanie rośliny na powierzchni wody, magazynowanie tlenu i dwutlenku węgla / duże przestwory międzykomórkowe, wypełnione powietrzem D. miękisz wodonośny/wodny/dopuszczalne – rodzaj miękiszu spichrzowego/ magazynowanie wody/ obecność dużych wakuoli	4p. - za poprawne uzupełnienie czterech wierszy/ poprawne uzupełnienie trzech kolumn 3p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy / poprawne uzupełnienie dwóch kolumn 2p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy/ poprawne uzupełnienie-jednej kolumny 1p. – za poprawne uzupełnienie jednego wiersza/ 0p. – za błędne uzupełnienie trzech wierszy lub brak uzupełnienia/

Zadanie 6. (0–2)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania
A Funkcja: - pełni funkcję zmysłu równowagi. - narząd zmysłu monitorujący trajektorię lotu - rozrusznik przy starcie - działają jak żyroskop, pozwalają określić położenie ciała w trakcie lotu - umożliwiają szybką zmianę kierunku lotu - sterują lotem - umożliwiają zachowanie równowagi podczas lotu	2p. – za wybranie przezmianek i poprawne określenie ich funkcji 1p. – za wybranie przezmianek lub poprawne określenie ich funkcji 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 7. (0–2)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania
1. Kukułka; 2. Kraska; 3. Kowalik; 4. Czajka; 5. Wilga; 6. Zimorodek.	2p. – za podanie sześciu prawidłowych nazw rodzajowych ptaków 1p. – za podanie pięciu prawidłowych nazw rodzajowych ptaków 0p. – za podanie mniej niż pięciu

	prawidłowych nazw lub brak odpowiedzi
--	---------------------------------------

Zadanie 8. (0–2)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania
8.1. Łój z gruczołu kuprowego zapobiega namakaniu/nasiąkaniu wodą piór./ Ptaki uzupełniają witaminę D poprzez zjadanie wydzieliny wyprodukowanej przez gruczoł kuprowy.	8.1. 1p. – za podanie prawidłowej odpowiedzi 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi
8.2. Gruczoł kuprowy jest szczególnie istotny podczas rozwoju piskląt, ponieważ w jego wydzielinie znajduje się prowitamina D, która jest konieczna do prawidłowego rozwoju kości piskląt	8.2. 1p. – za podanie prawidłowej odpowiedzi 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 9. (0–3)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania
Prawidłowe przyporządkowanie: I. Dziobak A, B, E, F II. Struś E, F III. Morświn A, C, E, F IV. Koala A, B, C, E, F V. Słoń A, B, C, E, F VI. Kolczatka A, B, E, F	3p. – za poprawne przyporządkowanie wszystkich charakterystycznych cech do 6 kręgowców 2p. – za poprawne przyporządkowanie wszystkich charakterystycznych cech do 5 kręgowców 1p. – za poprawne przyporządkowanie wszystkich charakterystycznych cech do 4 kręgowców 0p. – za poprawne przyporządkowanie wszystkich charakterystycznych cech do mniej niż 4 kręgowców lub brak odpowiedzi

Zadanie 10. (0–3)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania
10.1. 31254	10.1. 1p. – za podanie prawidłowej odpowiedzi 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi
10.2. <i>szorstka siateczka śródplazmatyczna , rybosomy chloroplast mitochondrium</i>	10.2. 1p. – za podanie prawidłowej odpowiedzi 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi
10.3. A	10.3. 1p. – za podanie prawidłowej odpowiedzi 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 11. (0–2)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania
<p>11.1 Zespół Tunera, kobieta <i>Nie uznajemy odpowiedzi mutacja chromosomowa, monosomia</i></p> <p>11.2 Świadczy o tym: brak drugiego chromosomu płci -Y/obecność jednego chromosomu X. Dopuszczalna odpowiedź: monosomia</p>	<p>11.1 1p. – za prawidłowe podanie nazwy choroby i płci osoby chorej 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p> <p>11.2 1p. – za uzasadnienie odnoszące się do liczby i rodzaju chromosomów 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>

Zadanie 12. (0–4)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania									
<p>12.1.</p> <p>Jest to choroba uwarunkowana allelem recesywnym, ponieważ występują nosiciele choroby. Gdyby był to allel dominujący chore byłyby wszystkie osoby posiadające ten allel.</p> <p>12.2.</p> <table border="1"><tr><td><div>Ojciec</div><div>matka</div></td><td>X^H</td><td>Y</td></tr><tr><td>X^H</td><td><u>$X^H X^H$</u></td><td>$X^H Y$</td></tr><tr><td>X^h</td><td><u>$X^H X^h$</u></td><td>$X^h Y$</td></tr></table> <p>Odp. Prawdopodobieństwo, że kolejny syn byłby chory wynosi 50%.</p> <p><i>Nie uznaje się odpowiedzi 25%, jako, że pytanie dotyczy prawdopodobieństwa spośród synów, a nie wszystkich dzieci.</i></p>	<div>Ojciec</div> <div>matka</div>	X^H	Y	X^H	<u>$X^H X^H$</u>	$X^H Y$	X^h	<u>$X^H X^h$</u>	$X^h Y$	<p>12.1.</p> <p>1p. – za podanie prawidłowej odpowiedzi 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p> <p>12.2.</p> <p>3p. – za prawidłowe rozpisanie szachownicy Punnetta z genotypami, prawidłowe określenie prawdopodobieństwa oraz podkreślenie genotypów córek, które nie będą chore. 2p. - za prawidłowe rozpisanie szachownicy Punnetta z genotypami oraz podkreślenie genotypów zdrowych córek. 1p. – za prawidłowe rozpisanie szachownicy Punnetta z genotypami. 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>
<div>Ojciec</div> <div>matka</div>	X^H	Y								
X^H	<u>$X^H X^H$</u>	$X^H Y$								
X^h	<u>$X^H X^h$</u>	$X^h Y$								

Zadanie 13. (0–4)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania
<p>13.1. Możliwe przykłady (zamiennie – matka lub ojciec):</p> <ol style="list-style-type: none"> $I^A i R r \times I^B i R r$, $I^A i R r \times I^B i r r$ $I^A i r r \times I^B i R r$ $I^A I^B R r \times I^B i r r$ $I^A I^B r r \times I^B i R r$ $I^A I^B R r \times I^B i R r$ 	<p>13.1. 2p. – za poprawne podanie możliwych trzech-przykładów-par genotypów, 1p. – za poprawne podanie dwóch par genotypów, 0p. – za poprawne podanie mniej niż dwóch par genotypów lub brak odpowiedzi</p>

7. $I^A i R r \times I^A I^B R r$													
8. $I^A i R r \times I^A I^B r r$													
9. $I^A i r r \times I^A I^B R r$													
13.2.	13.2.												
Genotyp matki : rr	2p. – za prawidłowe rozpisanie genotypów w szachownicy Punnetta i określenie prawdopodobieństwa												
Genotyp ojca: RR	1p. – za prawidłowe rozpisanie genotypów w szachownicy Punnetta lub określenie prawdopodobieństwa												
<table><tr><td>Ojciec</td><td>R</td><td>R</td></tr><tr><td>Matka</td><td></td><td></td></tr><tr><td>r</td><td>Rr</td><td>Rr</td></tr><tr><td>r</td><td>Rr</td><td>Rr</td></tr></table>	Ojciec	R	R	Matka			r	Rr	Rr	r	Rr	Rr	0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi
Ojciec	R	R											
Matka													
r	Rr	Rr											
r	Rr	Rr											
Odp. Prawdopodobieństwo, że dziecko będzie miało grupę krwi Rh+ a co za tym idzie wystąpi konflikt serologiczny, wynosi 100%.													

Zadanie 14. (0–2)

Prawidłowa odpowiedź			Schemat punktowania
	P	R	2p. – za poprawne zaznaczenie pięciu zdań
1.		x	
2.		x	1p. – za poprawne zaznaczenie czterech zdań
3.	x		
4.		x	0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi
5.		x	

Zadanie 15. (0–2)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania
<p>15.1</p> <pre> graph LR JP[jodła pospolita] --> KS[krzyżodziób sosonowy] JP --> LO[larwy owadów] JP --> N[nornice] JP --> M[myszy] BJ[buk zwyczajny] --> KS BJ --> LO BJ --> N BJ --> M KS --> J[jastrząb] LO --> D[dzięciol białogrzbiety] N --> L[lis] M --> L </pre> <p><i>Dopuszczane są sieci z organizmami w innej kolejności, ale z utrzymaniem podanych poziomów troficznych i</i></p>	<p>15.1</p> <p>1p. – za skonstruowanie poprawnej sieci troficznej uwzględniającej wszystkie organizmy z tekstu oraz właściwy kierunek grotów strzałek</p> <p>0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>

połączeń między organizmami.	
15.2	15.2
B	1p. – za podanie prawidłowej odpowiedzi 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 16. (0–2)

Prawidłowa odpowiedź	Schemat punktowania
1. A 2. BCD	2p. – za prawidłowe wypisanie organizmów eurytermicznych i stenotermicznych 1p. – za prawidłowe wypisanie tylko organizmów eurytermicznych lub stenotermicznych 0p. – za każdą inną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Maksymalna liczba punktów do uzyskania: 40.

Jako laureatów kwalifikujemy uczniów, którzy uzyskali **90%** możliwej do uzyskania liczby punktów, to jest **36 punktów**.

Tytuł finalisty uzyskuje uczeń, który otrzymał minimum **30%** maksymalnej liczby punktów, to jest **12 punktów**.

ZASADY OCENIANIA PRAC KONKURSOWYCH

- 1) Model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, ale nie jest ścisłym wzorcem. Każdy poprawny sposób rozwiązywania przez ucznia zadań powinien być uznawany.
- 2) Do zredagowania odpowiedzi uczeń używa poprawnej i powszechnie stosowanej terminologii naukowej.
- 3) Za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie punkty całkowite. Nie stosuje się punktów ułamkowych.
- 4) Za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną.
- 5) Za zadania otwarte, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi, zgodnie z wyszczególnieniem w kluczu przedstawił uczestnik konkursu.
- 6) Jeśli podano więcej odpowiedzi / argumentów / cech itp./niż wynikało to z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi, liczonych od pierwszej, ile jest w poleceniu.
- 7) Jeśli podane w odpowiedzi informacje świadczą o braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.